

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

Cap. 9. Theodorus Episcopus Mopsuestiæ pro Pelagio contrà Hieronimy dialogus scribit. Ejusdem librorum fragmenta contrà Augustinum pro originalis peccato eliminando ex Codice MS. Vaticano referuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

Orosius id temporis reditum in Africam ad Augustinum adornabat, quâ occasione Avitus, qui Hierosolymæ contra Pelagium Orosio favorem præstiterat, per hunc ipsum ejusdem Sancti Martyris reliquiarum fragmenta ad Episcopum Bracarensem misit, ut ex ejusdem Aviti Epistolâ patet, quam Baronius suis Annalibus inseruit. Mirum autem dictu, quanto mærore percussi sint Eros, & Lazarus, qui inanem operam se posuisse cognoscerent, Pelagio per dolum absoluto. Sed animum minimè despondentes literas per eundem Orosium ad Africanos Episcopos misere, quos Palæstinæ Synodi gesta perdocebant.

Anno
416.

Interea Anno 416. Pelagius datis ad amicos literis approbatam suam ipsius sententiam ab Episcopis Diopsoli gloriabatur: *Quatuordecim, inquit, Episcoporum sententiâ definitio nostra comprobata est, quâ diximus, posse hominem sine peccato esse, & Dei mandata facile custodire, si velit. Quæ sententiâ contradictionis os confusione perfudit, & omnium in malum conspirantem societatem ab invicem separavit.* Apud August. cap. 30. de Gestis Pel. Illud autem in primis curavit, ne gesta ejusdem Synodi tam properè publicarentur, neve Romam ad Innocentium transmitterentur. Quare Augustinus novas hæc Hæresarchæ versutias increpans: *Et tamen, inquit, Epistola carnalis ventositatis, & elationis volat, & gestorum tarditate procuratâ celeritate procedens in manus hominum prævolat.* Lib. de Gest. Pel. cap. 30. Cum verò ab uno sibi Augustino timeret, cujus vim in quatuor contra se editis libris nimium expertus erat, brevissimum quidem suæ defensionis Synodo approbatæ exemplum per civem Hipponensem ad eundem Antillitem transmisit.

At Hæresarcha illâ victoriâ tumidus universum in Hieronymum amarulenti animi virus evomit stylo, gladioque eundem persecutus. Quidam perditorum cuneus Hæretico impensius favens religiosos viros, ac scæminas, quarum curam Hieronymus gerebat, aggressus Diaconum interemit, facibusque admotis Monasteria incendit. Hieronymus, ut ait Augustinus in fine libri de Gestis Pelagii, vix in turrim munitiore arripit fugâ vitæ consuluit. Ob hæc acriter negligentia, vel conniventia Joannes Hierosolymitanus ab Innocentio Pontifice reprehensus est; quæ cum laudatus Augustinus retulisset, *expectandum, inquit, quid illic fratres nostri Episcopi de his tantis malis agendum existiment, quibus eos dissimulari posse quis credat?* Sed & scriptis in Hieronymum idem infremuit; nam libros dialogorum à Sancto Doctore scriptos editis quatuor de libero arbitrio libellis confutare conatus fuit. Hos verò libros contra Hieronymi volumina à Pelagio editos fuisse ex Juliani verbis colligo, qui lib. 4. Oper. Imp. cap. 87. apud Augustinum hæc habet: *Verum illi operi à Catholico viro, Pelagio, qui pulsatus fuerat, obvium est.* At nullum aliud opus à Pelagio postea scriptum fuisse, testis est Sanctus Augustinus in Libro de Gratiâ Christi à cap. 35. & seq. De his quoque libris scribit Innocentio idem Pelagius: *Legant etiam recens meum opusculum, quod pro libero nuper arbitrio edere compulsi sumus, & agnoscent, quam inique nos negatione gratiæ infamare gestiverim.* Apud Augustinum ibid. cap. 41. Hos verò libros editos post Synodum Diopsolitanam, nempe hoc anno 416. testatur Sanctus Augustinus hæc scribens lib. de Pecc. orig. cap. 14. *In eisdem quippè libris & contra peccati ex Adam in parvulos transtulit loquitur, & de gestis Palæstinæ Synodi gloriatur, ubi eos, qui sic tenent, veraciter damnasse putatus est, & absolutionem suam fallendo suratus est.*

Sed novus ex Asiâ Pelagianus nos in Ciliciam vocat; interim Orosio Sancti Stephani reliquias ex Asiâ in Africam deferente, de quo paulò post iterum sermo redibit.

CAPUT IX.

Theodorus Episcopus Mopsuestiæ pro Pelagio contra Hieronymi Dialogos scribit. Eiusdem librorum fragmenta contra Augustinum pro originali peccato eliminando ex Codice MS. Vaticano referuntur.

Novum Pelagianum exhibeo, & cum quidem, cui ob sacræ, ac profanæ eruditionis copiam cæteri Pelagiani superbiorum ingeniorum fâces submittant, immò nec eadem cum illo die nominentur. Florebat tunc in Oriente Theodorus Episcopus, quem universi illius ætatis Patres ob eximiam doctrinæ famam veluti oraculum suspiciebant, qui cum vivens acerrimè Pelagianos defenderit, ac mortuus graves postea turbas Ecclesiæ dederit, ut altero volumine dicturi sumus, paucis hic nobis describendus venit, cum præsertim Baronius, Jansenius, Vossius, Usserius, & alii, qui Pelagianarum rerum Historiam diligentissimè concinnarunt, insignem hunc Pelagianum non cognoverint, quodve magis mirum videtur, nec ipse Photius rei totius scriptor id observaverit. Patria illi fuit Antiochia; etenim in Synodo Mopsuestenâ anno 550. jussu Justiniani Imperatoris celebratâ, ut refertur Collat. 5. Synodi V. cum seniores quique interrogarentur, num Theodori Episcopi nomen sacris diptychis insertum quandoque legissent, respondit Anatholius principalis: *Theodorum veterem Antiochenum nostræ civitatis Episcopum nescio in sacris diptychis recitari.* Unâ cum Joanne Chrysofomo Libanii celeberrimi apud Antiochenos sophistæ, atque Andragathii Philosophi auditor fuit. Dein sorenenses causas aggressus verba clientibus vendidit, ac tribunalibus intervixit. Cum verò Chrysofomus foro relicto Monachum induisset, hoc ipsum Theodoro supra cæteros amicissimo persuasit. *Erat Theodorus, inquit Sozomenus lib. 8. cap. 2. & sacrarum librorum, & aliarum disciplinarum, Rhetorum, ac Philosophorum sufficienter gnarus, & initio quidem, ubi incidisset in divinas leges, & cum sacris viris conversaretur, illud vitæ genus approbavit, & urbicam conversationem damnavit.* Verum paulò post monasticæ disciplinæ pertæsus urbem, ac forum repetiit, & solitariæ vitæ osor nuptias apparavit. At Johannes Chrysofomus his probè cognitiss Epistolam ad Theodorum misit, & phrasi, & sensibus diviniorem, quàm mens humana capere queat, quâ ille lectâ respuit, ac rursus relictis facultatibus, & abdicatis nuptiis, consiliis Joannis acquiescendo servatus est, & ad philosophicam vitam reversus: Verba sunt laudati Sozomeni. His similia recitat etiam Socrates lib. 6. c. 3. Qui narrant, Theodorum ad meliorem frugem reversum Carterio, ac Diodoro Magistris sacrarum literarum scientiam brevi ita affectum, ut universos in sui admirationem traxerit.

Diodorus interim ad Tarsensem Ecclesiam in Ciliciâ evectus fuit, qui anno 381. Synodum Constantinopolitanam subscripsit, itemque Antiochenam sub Meletio, ut patet ex literis Damasi ab Holstenio collectis, & ab Eminentissimo Francisco Barberino sacræ eruditionis studiosissimo Principe publicatis. Mortuo Olympio Episcopo Mopsuestiæ, qui unâ cum Diodoro Concilio laudato apud regiam Urbem

C 2 interfuit,

interfuit, Theodorus Antiochenus illius urbis sacris præpositus fuit, seditque quartus à Protogene ejusdem Sedis Episcopo. Mopsuestia celebris urbs erat in secundâ Ciliciâ, *vatis domicilium Mopsi* ex Ammiano Marcellino lib. 19. ubi inter tres illius provincie urbes insigniores eandem nominat. Plinius lib. 5. cap. 27. describens Cilicie oppida ait: *Mopsos liberum Pyramo impositum*. Procopius etiam lib. 5. de ædificiis Justiniani Mopsuestiam Pyramo allui scribit. Straboni lib. 15. dicitur *Mopsiæ*, quasi *lares Mopsi diceres*, inseruit latino textui interpres Casaubonus, *lares* enim lares significat. Sanctus Hieronymus in Epitaphio Nepotiani cum Plinio Mopsium appellavit, loquens enim de morte Constantii Imperatoris Ariani ait: *In Mopsi viculo moriens magno dolore hosti reliquit imperium*. Erat hic viculus in agro Mopsuesteno aquis undique scaturientibus irriguus ad radices Tauri Montis, undè Mopsicrinus, vel Mopsicrenæ nomen loco impositum, ut videre est in Chronicis Hieronymi, & Idatii ad consulatum Tauri, & Florentii. Socrates in fine lib. 2. & Sozomenus libro 5. cap. 1. scribunt Constantium obiisse ad fontes Mopsi, nam Græci fontes *κρήναι* appellant. Chronicon Alexandrinum ait: *Constantinus initio IV. Indictionis denunciatis sibi Juliani Caesaris insidiis concitus à Tarso Cilicia ad Mopsi fontes veniens &c. moritur*. Eusebius Anno DCCCXXXV. edit. Scaligeri in Chronico ait: *Mopsus regnavit in Ciliciâ, à quo Mopsicrene, & Mopsistia*, ut planè distincta veluti loca recenscat, quæ miramur Henricum Valesium in notis ad lib. 21. Ammiani non observasse. Pelagius II. Papa Mopsuestiam *ignobilem locum* nuncupavit in Epistola 3. ad Episcopos Histrie, verba damus in Dissert. Hist. de Synodo V. cap. 11. quæ quidem intelligenda sunt factâ comparatione cum nobilissimis urbibus; nam Ammianus post Tarsum, & Anazarbum utriusque Cilicie Metropoles eandem nominat, neque alias Cilicie urbes inferiores commemorat. Antoninus Pius Imperator ejusdem urbis privilegia novâ adprobatione rata habuit, quæ & Hadriane cognomen sortita est, ut ex hac inscriptione apparet.

IMP. CÆSARI. DIVI. HADRIANI. FILIO.
DIVI. TRAJANI. PARTHICI. NEPOTI. DIVI.
NERVÆ. PRONEPOTI. T. AELIO. HADRIANO.
ANTONINO. AUG. PIO. PONTIFICI. MAXIMO.
TRIB. POT. III. COS. III. P. P. BENEFICO. AC
SERVATORI. HADRIANÆ. MOPSUESTIÆ. CILICIE
SACRÆ. LIBERÆ. INVIOLATÆ. SUI.
LEGIBUS. VIVENTIS. P. R. AMICITIA.
ET SOCIETATE. CONJUNCTÆ.
QUOD. DIVINA. IPSE. IN. JURĒ. DICENDO.
CLEMENTIA. SIT. USUS.
NECNON. VETERA. EIDEM. CIVITATI. JURA.
FIRMA. RATA. QUÆ. ESSE. VOLUERIT.
S. P. Q. R. D. D.

Recitat hanc inscriptionem Magnus Romanæ antiquitatis instaurator Onuphrius noster Veronensis in Comment. Fastor. ad annum Urbis DCCCXCIII. Initio Synodi Mopsuestenæ anno 550. jussu Justiniani celebratæ dicitur: *In Mopsuestiâ coloniâ Christianissimâ*. Ex his ergo nobilitas illius Urbis intelligitur. Tempore etiam Plinii erat libera Civitas, ut proximè notavimus. Cleri verò, ac civium nobilitas colligitur ex laudatâ Synodo, quæ collationi 5. Synodi V. inferitur, ibi enim nominantur Cives Comitæ, Palatini &c. Ex quibus iterum Mopsuestiam à Mopsucrene distinctam esse apparet, illa enim nobilis fuit Romanorum colonia, hæc verò viculus in agro Mopsuesteno. Hujus igitur Urbis, quæ post

duas utriusque Cilicie Metropoles cæteras Provincie civitates, & antiquitate, & nobilitate superabat, Ecclesia Theodoro Antiocheno tradita fuit. Contigit ejusdem Episcopatus propè annum 391. Nam Theodoretus Mopsuesteni eximius Encomiastes scribit, mortuos eodem ferè tempore Theodotum Patriarcham Antiochenum, & Theodorum Mopsuestenum, seque cum utriusque vitæ termino historie quoque suæ finem imponere, ibi verò tradit Theodorum triginta sex annos Ecclesiam illam rexisse, quare cum Theodotus obierit anno 427. ut lib. 2. cap. 3. ostendemus, si per triginta sex annos retrocedamus, statuentur initia Theodori Episcopi circâ annum 391. In Synodo C. P. sub Nectario Arcadio III. & Honorio II. Consi. anno 394. in causâ Bostrenæ Ecclesie in Arabia sedit cum aliis Episcopis Theodorus Mopsuestenus, ut ex actis synodalibus apud Balsamonem pag. 761. Edit. Parisiensis colligitur.

Theodorus innumera penè volumina exaravit, omnesque hæreses acerrimè vellicavit, *adversus Ariannum, & Eunomianum dogma quasi in acie dimicans, nec non latrocinium Apollinaris comescens*, describitur à Theodoro in calce Ecclesiastica Historie, Origenis etiam paradoxa eundem confutasse, in fine sui breviarii Liberatus testatum reliquit. Cæterum dum plus justo ingenio indulget, & antiquiores semitas fastidians novam viam sternere tentat, in absurdissimos errores lapsus hæresium magister evasit; etenim & Pelagianis, & Nestorianis nova dogmata procutit; de Nestorianis inferius id nobis ostendetur, de Pelagianis hoc modò probandum est. Primum, ac veluti capitale Pelagianorum dogma fuit, Adam mortalem factum, qui sive peccaret, sive non peccaret, erat moriturus, hoc enim hæreticorum assertum à Sancto Augustino inter paradoxa Pelagiana priori loco refertur Epist. 106. & in Synodo Africanâ primo itidem loco damnatur, ut cap. 13. constat; Porro hunc errorem primus per ea tempora docuit Theodorus, dein Rufinus, ac postremò Pelagius, sociique; horum testis venit Marius Mercator, qui Pelagio ipsi, ac Juliano convixit; extat ejusdem libellus contra Julianum M. S. in Bibliothecâ Vaticanâ inter volumina Palatina num. 234. quem Commonitorium idem nominat, ac Pintæ Presbytero nuncupat ubi pag. 3. hæc scribit: *Questio contra Catholicam fidem apud nonnullos Syrorum, & præcipuè in Ciliciâ à Theodoro quondam Episcopo oppidi Mopsuesteni jam dudum mota nunc usque penes paucos eorum admodum proditur, nec ea palam profertur, sed ab ipsis, qui de ea fornicantur, velut Catholicis intra Ecclesias interim retinetur; Progenitores videlicet humani generis Adam, & Evam mortales à Deo creatos, nec quenquam posterorum suâ prævaricatione transgressos lesisse, sed sibi tantum nocuisse, se mandati reos apud Deum fecisse, alterum penitus nullum. Hinc ineptam, & non minus inimicam recte fidei questionem sub sanctæ recordationis Anastasio Romano Ecclesie Summo Pontifice Rufinus quondam natione Syrus Romæ primus invexit, & ut erat argutus se quidem ab ejus invidia muniens per se proferre non ausus Pelagium gente Britannum Monachum decepit, eumque ad prædictam apprimè imbuit, atque instituit impiam vanitatem &c.* Ex quibus patet, Theodorum Pelagianorum magistrum fuisse, unde factum est, ut Pelagius contra Hieronymum, & Julianus contra Augustinum ab eodem suppetias tulerint, unumque habuerint in Occidente damnati Patronum in Oriente, ut ex iis, quæ nobis postea describentur, apparebit. Hic Mercator, cujus testimonium laudavimus, ab Augustino

Augustino nominatur in libro de octo quæstionibus ad Dulcitium in solutione quæstionis tertiæ, ubi ait: *De illis autem, qui rapiuntur in nubibus in quadam Epistola, quam scripsi ad filium meum nomine Mercatorem, quæ incipit, Proculdubio notissimum vobis, cum me consulisset de quibusdam quæstionibus Pelagianorum, qui negant, mortem esse peccato retributam &c.* Possidius in Indice scriptorum Augustinensium contra Pelagianos ejusdem Epistolæ mentionem facit, sed Mercatorem Episcopum nominat: *Ad Mercatorem Episcopum contra eosdem una.* At anno 419. cum Sanctus Augustinus scripsit librum illum ad Dulcitium, Mercator nondum erat Episcopus, neque enim filium, sed fratrem eundem nuncupasset; Constat autem ex laudato Augustini testimonio, hunc Mercatorem esse eundem, cujus commonitorium contra Julianum adduxi, nam ibidem memoratam tantum quæstionem contra hæreticum agit, nempe sitne Adam mortalis factus, de quâ Sanctum Doctorem consuluit. Hæc libuit adnotare, quia hujus Mercatoris testimonio non semel utemur, nostraque commentaria secretiore, atque hucusque ignota indè nonnulla deprent. Harum quidè rerum notitiam deo eximiam, ac singulari eruditioni Eminentissimi Cardinalis Bona, qui cum Romæ essem, libellos Marri Mercatoris mihi prorsus incognitos patefecit, legendosque jussit, quos etiam exscriptos, ac in Galliam abs se missos, affirmavit, quæ hic inferere libuit, quòd ingenui sit, fateri, per quos profecerim.

Pelagiani cum se à Hieronymo, & Augustino adversariis scriptis vellicari cognovissent, Theodori Mopsuesteni patrocinium implorarunt, ad quem etiam Hieronymi dialogos recens quidè publicatos detulere; Ille scientiâ tumidus, quòd solus sapere videretur, aliorum ingenia despiciens, sua tantum probabat, quare contra tres Hieronymi libros satis justum volumen in quinque libros digestum procedit sub hoc titulo: *Contra asserentes, peccare homines naturâ, non voluntate.* Hi Theodori libri Photii ætate supererant, cujus verba ex ejusdem bibliothecâ codice 177. huc referre non pigeat, quòd rem nemini hucusque observatam, nec ipsimet Photio scribenti notam aperiant, nullus enim hucusque scivit, Dialogos Hieronymi impugnatos fuisse à Theodoro Mopsuesteno: Verba Photii sunt: [Lectum est opus Theodori Antiocheni, qui Mopsuestenus ille Episcopus est, ut ex ejus quibusdam Epistolis colligimus] hoc titulo: *Contra asserentes peccare homines naturâ, non voluntate*; Ea disputatio quinque libris absolvitur, quos adversus Occidentales hac labe infectos, scripsit; Indè enim oriundum hæresis hujus auctoritatem in Orientis modò regionibus versari, librosque de recens à se excogitatâ hæresi compositos ad pulpares suos in patriam transmittere narrat, ut jam ibi multos per hanc artem in suam pertraxerit sententiam, integrasque adeò Ecclesias absurdis illis imbuerit opinionibus; Aram verò illorum librorum Authorem, sive nomine, sive cognomine incertum appellat. Hunc etiam quintum Evangelium confinxisse, illudque se in Eusebii Palestini bibliothecis reperisse ait; rejectâ præterea divini, ac veteris testamenti versione, quam Septuaginta Interpretes simul convenientes ediderunt, ut & Symmachi, & Aquilæ, aliorumque interpretatione propriam quamdam suam, novamque conficere ausum, cum neque Hebraicæ linguæ, ut illi, à puero assuevisset, neque mentem Sacræ Scripturæ didicisset, He-

bræis tantummodo quibusdam abjectæ fortis in disciplina se tradidisse, atque hinc propriam sibi editionem scribere aggressum] Hæc ille. Certè hic Hieronymum describi nemo non videat. Erat ille Dalmata, & ex Occidente in Oriente sedem locarat, ac latino sermone apud Græcos libros Dialogorum exaraverat. Cum verò reperti in Cæsareensi apud Palæstinam Eusebii Bibliothecâ quinti Evangelii illum arguit, libros Dialogorum notat, in quibus Hieronymus illius Evangelii quinti mentionem habet, quod itidè à Juliano Pelagiano Episcopo eidem crimini datum est in Opere imperfecto Augustini lib. 4. cap. 87. *Quâ fiduciâ, inquit, tu cum Hieronymi scripta collaudes, dicas in Christo non fuisse peccatum, cum ille in Dialogo illo, quem sub nomine Attici, & Critobuli mirâ, & ut talem fidem decebat, venustate composuit, etiam quinti Evangelii, quod à se translatum dicit, testimonio nititur ostendere, Christum non solum naturale, verum etiam voluntarium habuisse peccatum, propter quod se cognoverit Joannis baptismate diluendum?* Sed mera hæc fuit Pelagianorum calumnia, ut patet ex Hieronymi libro Dialogorum tertio initio ferè hæc scribentis. *In Evangelio juxta Hebræos, quod Chaldaico quidè, Syroque sermone, sed Hebraicis literis scriptum est, quo utuntur usque hodie Nazarenæ, secundum Apostolos, sive ut plerique autumant, juxta Matthæum, quod & in Cæsareensi habetur Bibliothecâ, narrat historia; Ecce Mater Domini, & fratres ejus dicebant ei, Joannes Baptista baptizat in remissionem peccatorum, eamus, & baptizemur ab eo; Dixit autem eis; Quid peccavi, ut vadam, & baptizer ab eo? Nisi forte hoc ipsum quod dixi, ignorantia est.* Hujus Evangelii Nazarenorum meminit alibi Sanctus Doctor, præcipuè lib. 4. Comment. in Matth. in cap. 23. *In Evangelio, inquit, quo utuntur Nazarenæ pro filio Barachia filium Josadæ reperimus scriptum, quam Hieronymi sententiam habes in Breviario Romano in tertiâ lectione ultimi nocturni in festo Sancti Stephani Protomartyris.* Cæterum mentitur Julianus, dum quintum illud Evangelium à Hieronymo translatum dicit, neque Theodorus id vitio vertere debuit Hieronymo, qui quintum illud Evangelium non approbavit, sed illius se usum testimonio dicit, quòd Pelagianorum dogma de impeccantiâ etiam à Nazaranâ Ecclesiâ damnatum fuisse ostenderet, addit enim: *Quibus testimoniis, si non uteris ad auctoritatem, utere saltem ad antiquitatem, quid omnes Ecclesiastici viri senserint.* Denique cum novam Scripturæ sacræ translationem carpit, iterum Hieronymum designat, ille enim post Septuaginta Interpretes, post Symmachum, & Aquilam Damaso Pontifice jubente vetus testamentum Græcæ fidei reddidit probatâ modo Ecclesiæ interpretatione. Horum tamen calumnias repellit Sanctus Doctor non uno loco, præsertim in Apologiâ secundâ contra Rufinum; Illa notanda sunt: *Quod si apud Græcos post septuaginta editionem, jam Christi Evangelio corrumpente, Judeus Aquila, & Symmachus & Theodotus Judæizantes hæretici sunt recepti, qui multa mysteria Salvatoris subdola interpretatione calarunt, & tamen in hexaplis habentur apud Ecclesias, & explanantur ab Ecclesiasticis viris, quanto magis ego Christianus de parentibus Christianis natus, & vexillum crucis in meâ fronte portans, ejus studium fuit omnia repetere, depravata corrigere, & sacramenta Ecclesiæ puro, & fidelis aperire sermone, vel à fastidiosis, vel à malignis lectoribus non deo reprobari?* Et his patet, Theodorum contra Dialogorum libros scripsisse, & in uno Hieronymo omnium Catholicorum sententiam impugnasse, quod mox etiam fiet

manifestum; Aram verò illum ignominia causa agnominavit, quod *apost.* Græcè maledictionem sonat, quo nomine hostem compellendo, Pelagio, sociisque Hieronymi hostibus serviliter assentatus est.

Porro quò evidens fiat, Theodorum Mopsuestenum purum, putum Pelagianum fuisse, referam, quæ ex ejusdem libris recitat Photius [Secta verò illius, *inquit*, summa capita hæc ferè sunt: Homines naturà, non voluntate peccare; Naturà, inquam, non eà, quâ præditus ab initio, conditusque est Adam (illam enim bonam, & boni Dei opus asserrunt) sed eà, quam post peccatum adeptus sit, quando per prævaricationem, atque peccatum malam pro bonâ, mortalemque pro immortali commutavit. Hac quippè ratione naturâ quoque improbos effectos, qui antea naturâ boni fuissent, in naturâ jam, & non in voluntate peccatum sibi acquisivisse. Alterum deinde caput ex illo deductum; Infantes tamen recens natos peccati immunes non esse, cum ob Adæ prævaricationem natura in peccatis constituta ad omnes ejus posteros peccatrix, ut ipsi loquuntur, naturâ propagetur. Adferre autem ipsos, & illud ait, *Ecce in iniquitatus conceptus sum*, & si quæ sunt generis ejusdem. Sanctum ad hæc baptisma, sacrique corporis communionem in peccatorum remissionem; quin etiam ipsi infantibus allata hæc præbere ad propriam opinionis confirmationem.] Vides, Theodorum palam negare pueros infectos peccato nasci, pro quo tollendo illis sacrum baptisma impertiatur; Impugnare celebrem illam humanæ naturæ considerationem integræ ante peccatum, & immortalis, lapsa verò, & mortalis post culpam. Addit, Hieronymum cum asseclis docere: *Ne Christum quidem Deum, adsumptâ nimirum peccatis infectâ naturâ, sceleris purum esse, subjungens. Non verè hos & naturâ, sed figurâ duntaxat humanam ipsi naturam attribueret.* Mera hæc erat Pelagianorum calumnia, quâ Catholicos onerabant, quam procul ab Ecclesiæ sensu arcet Sanctus Augustinus passim in libris operis imperfecti contra Julianum; Quod autem Catholici ex Apostolo dicebant, Verbum venisse ad nos non in carne peccati, sed in similitudinem carnis peccati, neque enim naturam originali labe infectam assumpsit, inde illa de nostris portenta fugebant. Alium etiam nostris errorem imponit; *Matrimonium, vel certè congregandi cupiditatem, & seminis missionem, omniaque similia, quibus successione genus hominum propagatur, perverse naturæ opera esse asserunt, in quam quidem per peccatum lapsus Adam, naturæ mox vitio malorum omnium examen in se suscepit. Hæc sectariorum dogmata sunt.* Hæc quoque famosa est calumnia Augustino, & Orthodoxis omnibus à Pelagianis importata, cujus repellendæ gratiâ Sanctus Doctor unum, & postea alterum librum de Nuptiis, & Concupiscentiâ inscriptos emittere coactus est, probans, matrimonium, ac nuptias, semen, ceteraque instrumenta generationi interservientia bona esse, sed malam esse concupiscentiam, sine quâ humana generatio non fit; Unde lib. 2. cap. 5. de Nuptiis, & Concupiscentiâ Sanctus Pater interroganti Juliano [utrum diversitatem sexuum dicamus ad Diabolum pertinere, an commixtionem, an ipsam fecunditatem] hæc reponit. *Respondemus itaque nihil horum, quia & diversitas sexuum pertinet ad vas agnitionum, & utriusque commixtio ad seminationem pertinet filiorum, & ipsa fecunditas ad benedictionem pertinet nuptiarum. Hæc autem omnia ex Deo; sed iste in his omnibus noluit nominare con-*

cupiscentiam carnis, quæ non est à Patre &c. Hæc autem Theodorum Pelagianum publicant; ubi etiam ex Photio docet: *Jam inde ab initio quidem formatum esse mortalem Adam, sed Deum, ut scilicet peccatum odissemus, ita tantum simulasse, quasi pro peccato pænæ loco mors imposta fuerit.* Et hoc sanè capitale Pelagii dogma extitit: *Adam mortalem factum, qui sine peccaret, sine non peccaret, mortuus fuisset.* Quod in Palestinâ Synodo ne damnaretur, ipse damnavit, uti sexcenties Pelagianis Augustinus exprobat. Photius, qui cætera non animadvertit, & eam, quam Theodorus describit, in Occidente hæresim fuisse arbitratus est, illam tamen Theodori assertionem de naturali Adami conditione mortali rejicit, ac detestatur. Pater Lupus in veterum lectione summâ cum laude versatus, in dissertatione de Synodo Ephesinâ cap. 1. codicem Theodori à Photio productum, putat à quodam incerti nominis Pelagiano elucubratum & ex illo, ait, *Theodorus, adeoque & Nestorius didicerunt Pelagianizare.* Labitur vir eruditus, nam liber ille, cujus excerpta refert Photius, ab ipso met Theodoro scriptus fuit, neque ex illo Theodorus didicit Pelagianizare, sed in eodem idemmet pessimè Pelagianizavit, quod ex Photio, & ex proximè dicendis certissimum est. Eidem tamen Lupo laudi detur, quòd primus Theodorum Pelagianum publicavit.

Hæc quidem scripseram, cum in quædam memoratorum Theodori voluminum fragmenta incidi, ad verbum mihi hic proferri inferenda. Cùm Romæ Reverendissimus Pater Laurentius Brancatus eximius nostræ ætatis Theologus, Scoticæ Academiæ ob præclara, ac cedro digna volumina edita præsidium ac decus, idemque Vaticanæ Bibliothecæ Præfectus præ singulari, quâ literarum studiosos fovet humanitate, insigniores quosdam laudatæ Bibliothecæ codices evolvendi potestatem mihi fecisset, hos inter legi volumen Palatinum MS. Numero 234. cui Commemorativa Marii Mercatoris ab Eminentissimo Bona mihi indicata, inserta sunt, quod cùm curiosius perscrutarer, Theodori quædam fragmenta fol. 89. inveni, ejusdem dubio procul Mercatoris industriâ excerpta, ac Latio donata, quæ cùm Theodori adversus peccati originalis assertionem argumenta contineant, libuit hic eadem subnectere, & quidem mendis plurimis expurgata.

Constat, inquit Mercator, hunc Theodoretum per hæc, quæ scripta sunt, cum Nestorio, ac Theodoro sure damnari, cujus autem perfidia sit etiam præfatus Theodorus, ex scriptis ejus, quæ de Græcis transfulimus, adprobemus. THEODORI MOPSUESTENI EPISCOPI de secundo codice lib. 4. folio decimo contra Sanctum Augustinum defendentem originale peccatum, & Adam per transgressionem mortalem factum Catholicè disserentem.

Tantis extantibus, quæ demonstrant, Adam sic ex terrâ formatum, ut mortalis prorsus existeret, erga cibum proprium voluit occupare sermonem, nec exinde volens advertere veritatem, pro dogmate vero seductorio ex mendacis adinationem jungens, non ait, mortales eritis, sed *morte moriemi*, prorsus existentibus naturâ mortalibus inferre mortis experientiam comminatus, quam etiam juxta morem propriæ benignitatis ad effectum perducere distulit. Sicutque cum dicit: *Qui effuderit hominis sanguinem, sanguis ejus pro eo fundetur*, non hoc dicit, quia qui occiderit hominem, erit mortalis, sed quia dignus est, hujusmodi morte damnari; sicut in præsentiarum dixit, *morte mori-*

Gen. 3. *riemini, non quod tunc mortales fierent, sed quod digni essent, qui mortis sententiam per transgressionem referrent. Sed & divinam sententiam, quam post peccatum Deus Adæ inferre videtur, adverte, sic enim dicit: Quia audisti vocem uxoris tuæ, & comedisti de ligno, de quo præceperam tibi, de hoc solo non comedere, ex eo comedisti, maledicta terra in operibus tuis, in tristitia comedes eam omnibus diebus vitæ tuæ, spinas, & tribulos proferet tibi, & comedes fenum agri, & in sudore vultus tui comedes panem tuum, donec revertaris in terram. Homo autem per hæc omnia natus est, quod verum mox ambitum habiturus esset, cum labore deinceps fructus de terrâ sumpturus, quibus aleretur, atque subsisteret, nequaquam habens ut pridem tantam propositam largitatem, quantâ ex paradisi copiâ fruebatur. Non enim operari terram pro supplicio dedit Deus, quasi ex immortalis naturâ immortalitatem homines transferens, quandoquidem & paradisi ei ut operaretur, & custodiret indixit, pro tantâ verò pristinâ largitate, & voluptate paradisi ærumnosam ejus fore sustentationem de terræ fructibus comminatur. Nam prorsus ita mortalis factus, & tunc paradisi fructibus indigebat, sicut nunc terræ fructus inquit, & pro supplicio pristinis fraudatus deliciis hac ærumnosissimâ, laboriosissimaque conversatione multatur. Unde ad postremum consequenter adjecit: Quia terras, & revertaris in terram. Hæc etiam mortalitatem naturæ significant. Non enim immortalis, & tunc primum incipienti sententiam mortis excipere, sicut sapientissimi defensores peccati originalis, imò potius patres peccati mirabiles adseverant, vocabulum huic terræ imposuit, sed ut ab exordio naturaliter effecto mortali appellationem hanc congruere judicavit divina scriptura, hoc de hominibus vocabulum ad ostensionem corruptibilis eorum naturæ sæpius assumens: Nam recordatus est, inquit, quia pulvis sumus. Homo sicut fenum dies ejus, & sicut flos agri ita florebit, quia spiritus pertransibit in eo, & non erit amplius locus ejus. Vult autem dicere, quod corruptibiles, & resolubiles omnes sumus in modum scæni parum per florentis, pereuntisque post paulum. Nam ad breve quidem tempus, ut jam diximus, ad non existendum deinceps omnimodè pervenimus, sicut & Abraham, Ego sum, Gen. 18. inquit, terra cinis, pro eo ac si diceret, non sum dignus, cum Deo conloqui homo factus è terrâ, & omnimodis hoc futurus. Magis ergo dicere debuit, quia terra eris, & in terram revertaris, siquidem tunc primum fieret natura mortalis.*

Ejusdem Theodori ex II. Codice libro III. ante quatuor folia finis libri.

Sed nihil horum perspicere potuit mirabilis peccati originalis assertor, quippe qui in divinis Scripturis nequaquam fuerit exercitatus, nec ab infantia juxta Beati Pauli vocem sacras didicerit literas, sed sive de Scripturæ sensibus, sive de dogmate sæpè declamans multa frequenter inepta proposuit, contraria videlicet ipsis Scripturæ dogmatibus, quæ plurimis impudenter exprompsit. Nam potentiam metus nullum contra sinebat effari, sed tantummodo taciti, qui divinarum Scripturarum habebant noritiam, detrahebant. Novissimè verò in hanc dogmatis recidit novitatem, quâ diceret, quod irâ, atque furore Deus Adam mortalem esse præ-

ceperit, & propter ejus unum delictum cunctos necdum natos homines morte multaverit. Sic autem disputans non veretur, nec confunditur, ea sentire de Deo, quæ nec de hominibus sanum sapientibus, & aliquam justitiæ curam gerentibus unquam quis æstimaret. Sed nec illius divinæ vocis recordatus est, quod non diceretur ulterius ista parabola in Israel: Patres manducaverunt quam acerbam, & filiorum dentes obstupescunt? quia hæc dicit Adonai Dominus, dentes eorum, qui manducaverunt quam acerbam, obstupescunt. Ostendens per hæc, quod alterum pro altero juxta quorundam errorem Deus omnino non puniat, sed unusquisque pro delictis suis redditurus est rationem. His consolans Beatus quoque Paulus adnectit: 1 Deus, inquit, qui reddet unicuique secundum opera sua; 2 & unusquisque nostrum onus suum portabit; & 3 tu qui judicas fratrem tuum, aut tu quare spernis fratrem tuum, omnes enim adstabimus ante tribunal Christi. Sed vir mirabilis propter unum peccatum Adæ Deum tanto furore commotum arbitratus est, ut vellet illum atrocissimæ poenæ subdere, & ad universos omnes posteros ejus parem sententiam promulgare, inter quos quanti justi fuerint, non facile numerare quis poterit. Ex quibus eum maximè considerare convenerat, quod valdè videretur incongruum, Noe, Abraham, David, Moysen, & reliquos innumerabiles justos obnoxios poenæ redditos ob unius delictum, & unum, atque ex gustu arboris adprobatum, & quod sic ultra modum justitiæ iram suam Deus extenderit, ita ut posterorum virtutes cunctas abjiceret, eosque propter unius peccatum Adæ tanto supplicio manciparet. Nam & si nihil aliud, saltem de Abel mente perpendens, convenienter æstimare debnerat, qui primus justus existens, primus est mortuus. Et siquidem mortem Deus ad poenam statuerat hominum, quomodo non impietatis erat extremæ, vivere quidem eum, qui fuit causa peccati, vivere etiam cum illo & Evam malitiæ repertricem (prætermitto autem Diabolum in immortalitate hæcenus perdurantem) primum verò justum, repertoremque virtutis, primumque divini cultus curam gerentem ante omnes poenâ peccantium fuisse percussum. Oportebat autem sapientissimum virum & de Henoch, qui non est mortuus, diligenter expendere, non enim tantâ virtute, vel pietate præditus fuit, ut melior omnibus existeret, Moysè dico, & Prophetis, Apostolisque, & reliquis omnibus, de quibus ait beatissimus Paulus, quibus dignus non erat mundus, ita ut illis mortuis ipse solus sine mortis experientia perduraret. Sed jam ab initio Deus hoc habuit apud se definitum, ut primum quidem mortales fierent, postmodum verò immortalitate gauderent, sic ad utilitatem nostram fieri ipse disponens. Et post paululum. Manifestius, inquit, hæc eadem Deus ostendit, cum transfert Henoch, & immortalena facit. Nam si per peccatum causâ supplicii Deus intulit mortem, nec olim definitum hoc habuit, apud se ineffabiliter pro nobis juxta propriam sapientiam cuncta dispensans, nequaquam Henoch quidem immortalis existeret, Dominus autem Christus ad mortis experientiam perveniret. Et post paululum. Idcirco, inquit, Dominus auctor omnium bonorum hominibus factus est, ut sicut Adam primi, & mortalis status extitit inchoator, & ipse secundi, & immortalis status initiator existens primus Adæ prioris naturalia custodiret, dum nascitur

Ex eccl 18.

1. Rom. 2.

2. Gal. 6.

3. Rom. 14.

Hebr. 11.

Cap. 2. „citur ex muliere, dum pannis involuitur, & pau-
 „latim ætatis incrementa fortitur, Lucas enim in-
 „quit: *Proficiebat ætate, & sapientiâ coram Deo,*
 „*& hominibus,* dum circumcisionem suscipit, dum
 „juxtâ legalem consuetudinem Deo adstitit in tem-
 „plo, parentibusque subicitur, & conversationi
 „legitimæ mancipatur, sic etiam ad expletionem
 „reliquorum, & mortem, utpotè naturæ tributam,
 „postremò suscipit, ut secundum legem humanæ na-
 „turæ moriens, & à mortuis divinâ virtute resur-
 „gens, initium cunctis hominibus, qui mortem
 „secundum propriam naturam suscipiunt, fieret,
 „ut à mortuis surgant, & ad immortalem substan-
 „tiam commutentur. Sicut enim conformes Adæ
 „secundum statum præsentem sumus omnes effecti,
 „sic Christo Domino juxtâ carnem conformes effi-
 „ciemus imposteriorum: *Transfigurabit enim corpus hu-*
 „*ilitatis nostræ conformes fieri corporis gloriæ suæ.* Et;
 „*Qualis terrenus, tales & terreni, qualis celestis, tales*
 „*& celestes, & sicut portavimus imaginem terreni, por-*
 „*temus etiam imaginem celestis.* Ostendens, quòd pri-
 „mi status Adæ participes effecti, necessariò etiam
 „secundi Adæ Christi Domini secundum carnem fu-
 „turi status participium consequemur, utpotè qui
 „ex hac eadem naturâ constet exortus, & cuncta,
 „quæ fuerant naturæ, suscepit, & ideo sustinue-
 „rit mortem, ut mortem naturæ suscipiens, & à
 „mortuis resurgens, naturam liberam à morte per-
 „ficeret, & mortem quidem propterea suscepit,
 „peccatum verò nequaquam, sed ab hoc immunis
 „omnino permansit; quod enim erat naturæ, idest
 „mortem, indubitanter assumpsit, peccatum verò,
 „quòd non erat naturæ, sed voluntatis, nullo pac-
 „to suscepit, quòd si fuisset in naturâ peccatum jux-
 „tà sapientissimi hujus eloquium, peccatum in na-
 „turâ prorsus existens necessariò suscepisset.

*Ejusdem Theodori de Codice II. ex
 lib. III. fol. XVIII.*

„Si inquit, peccatum Deus nesciebat Adam, sit
 „horum sapiens sapientissimorum & ista responsio,
 „quòd hoc insanissimum est vel in cogitatione perci-
 „pere, manifestum est, quòd & peccatum eum
 „noverat, & propter hoc proculbio moriturum.
 „Quomodo ergo non est extrema dementia credere,
 „quòd primitus eum immortalem in sex horis fece-
 „rit, nam tantæ fuerunt à conditione ejus usque ad
 „commissionem peccati, quandoquidem sexto die
 „factus è terrâ, & comedens contra divinum man-
 „datum de paradiso pulsus est, mortalem verò post
 „peccatum monstraverit; certum est enim, quia si
 „eum immortalem esse voluisset, nec intercedens
 „peccatum Dei sententiam commutasset, quia nec
 „Diabolum fecit ex immortalis mortalem equidè-
 „m cunctorum malorum existens principium.

*Ejusdem Theodori II. Codice ex
 lib. III. fol. XXV.*

„Non enim, inquit, his, qui ab Adamo usque ad
 „adventum Christi Domini in tantis fuerunt impie-
 „tatibus, & iniquitatibus, quantas Beatus Paulus
 „propriis verbis expressit, ut in superioribus ex ejus
 „declaratum est vocibus, tanquam magnum quid-
 „dam resurrectionis collaturus est præmium, si eos
 „supplicis quibusdam sine fine, & sine correctione
 „tradiderit. Nam ubi jam loco muneris resurrectio

„computabitur, si pœna sine correctione resurgen-
 „tibus inferetur? *Et post paululum.* Quis, inquit,
 „ita demens, ut tantum bonum credat materiam fie-
 „ri resurgentibus infiniti supplicii, quibus utilius
 „erat omnino non surgere, quàm tantorum, & ta-
 „lium malorum post resurrectionem sub infinitis
 „peenis experientiam sustinere.

Hos verò Theodori libros, quorum excerpta Mercator literis consignavit, esse illos ipsos, quorum Photius superius laudatus meminit, certum est; hic enim scribit ibidem, Theodorum *Origenis saltem de sine suppliciorum mustitare sententiam*, quod Origenis delirium de futuro in die judicii suppliciorum inferni sine, Theodorum tradidisse ex adductis ejusdem à Mercatore verbis intelligimus. Puto etiam, hosce Theodori libros eosdem esse, qui in Synodo V. Col-lat. 4. cum plerisque ejusdem voluminibus nominantur sub hoc titulo: *Ex libro quinto commenti de creaturâ*, ubi hæc Theodori verba recitantur: *Ideo in duos status divisit Deus creaturam præsentem, & futuram, in illo quidem ad immortalitatem, & immutabilitatem omnia ducturus, in presenti verò creaturam in mortem, & mutabilitatem interim dimittens; Nam siquidem statim ab initio immortalitatem nos fecerit, & immutabiles, nullam differentiam ad irrationalia habere-mus proprium nescientes bonum &c.* Cur verò in memoratâ Synodo, in quâ Theodori errores discussi sunt, impiæ ejusdem adversus originalis peccati assertio-nem argumentationes in examen vocatæ non fuerint, illud in causâ fuit, quòd jam inde ab initio Theodorus tanquam Nestorianæ hæresis Magister à Catho-licis statim post celebratam Synodum Ephesinam pub-licatus fuerat, pravæque ejusdem de Christi Incar-natione sententiæ ab aliis passim disseminatæ, undè ob eandem præcipuè auctor hæreseos accusabatur, ommissis aliis plurimis ejusdem erroribus; Ita etiam in Constituto Vigilii Papæ, ubi tot hæretica Theo-dori asserta referuntur, nullus ejusdem de peccato originali error memoratur, sed solummodo impiæ de Christo opiniones.

Porro licet in illis quinque libris contra Hierony-mum præsertim Theodorus scripserit, illius enim fama toto Oriente personabat, Augustini etiam li-bros de Peccatorum meritis, & remissione impugna-vit, itemque Epistolam 89. ad Hilarium; Etenim Hieronymus in fine Dialogorum pauca tantum ver-ba pro peccato originali adstruendo habet, laudat verò pro eâ re operosa Augustini volumina de Pecca-torum meritis, & remissione in Asiam ad se delata, quæ cum Theodorus in Hieronymi dialogis legerit, eidem quæsi-visse indubium est, præsertim cum ex Photii excerptis constet, ea Theodorum impugna-se, quæ apud Augustinum tantum de originis reatu explicata leguntur; unde rectè Mercator, qui Theo-dori libros legit, scriptos illos dixit *contra Sanctum Augustinum defendentem originale peccatum.* Profectò Pelagius, ejusque discipuli laudata Augustini volu-mina unâ cum Epistolâ ad Hilarium, quæ in Synodo Diospolitana contra eosdem lecta fuerat, ad novum sectæ patronum misere, quòd Catholicorum con-atus per eundem intringerent. Puto autem, Theodo-rum quinque illa volumina exarasse circa annum 416. etenim Theodorus referente Photio scribit, Hierony-mum *libros de recens à se excogitatâ hæresi compositos, ad populares suos in patriam transmittere*, cum verò illos Hieronymus emisisset anno 415. eisdem anno sequenti Theodorus vano, ac infelici labore consu-tare conatus fuit. Et quidem cum anno 417. Zosi-

mus Papa Pelagium, ejusque hæreses condemnasset, encyclicas contra eundem literas publicavit, quas Marius Mercator in Commonitorio ad Theodosium Imperatorem missas testatur ad Orientales Ecclesias, *Aegypti Diocesim, & Constantinopolim, & Thesaloniam, & Hierosolymam*, & inferius de eadem Epistola ait: *Per totum Orbem missa subscriptionibus Sanctorum Patrum est roborata.* Quare certum est, Alexandrum Antiochenum, qui id temporis Orientales Ecclesias uti Patriarcha regebat, eandem encyclicam Zosimi per universam Orientis diocesim publicasse, contra quam Theodorus tam multa scribere minime ausus fuisset, nec dixisset Occidentales ea hæresi infectos, ut ex eodem Photio habemus, cum Orientales Ecclesie Occidentalium Patrum sententiam uti Orthodoxam subscripissent.

CAPUT X.

Synodus Carthagenensis, & Milevitana contra Pelagium, ac Cœlestium celebrantur. De Milevitanis canonibus contra Pelagianos aliorum sententia expenduntur.

Orosius ex Oriente in Africam cum sacris Stephani reliquiis appulerat, quæ non uno loco summâ pietate, ac veneratione receptæ plura miracula edidere, de quibus Evodius Vzalenfis librum scripsit, qui in appendicem tomi decimi Augustiniani rejectus fuit. Ille quidem rectâ ad Augustinum perrexit, eique tum Hierosolymæ, tum Diospoli in Pelagii causâ gesta significavit, literas etiam ostendens, quibus Eros, ac Lazarus Africanos Episcopos de Pelagii dolis certiores reddebant. Augustinus his probè cognitis ægrè tulit, Orientales Antistites Hæretici arte deceptos, quare Auctor Orosio fuit, ut Aurelium Primatem Carthagenensem, qui primus Cœlestium anathemate percusserat, conveniret, eique gestorum in Palestinâ seriem exponeret. Aurelius rem ad provinciæ Proconfularis Synodum referendam duxit, quæ ubi Carthagine convenit, Pelagianorum causâ ab Episcopis LXVIII. cognita est. Patres re serid agitâtâ, ac iis repetitis, quæ antè ferme quinquennium contra Cœlestium statuta fuerant, simulque gesta in Palestinâ considerantes, ubi Pelagius à provinciali Synodo absolutus fuerat, in hanc sententiam descendere: *Etiamsi Pelagius, Cœlestiusque correcti sunt, vel se ista nunquam sensisse dicunt, & quæcunque scripta contra eos prolata fuerint, sua esse negabunt, nec est quemadmodum de mendacio convincantur: generaliter tamen quicunque dogmatizat, & affirmat, humanam sibi à vincenda peccata, & Dei mandata faciendâ sufficere posse naturam, & eo modo gratiæ Dei, quæ Sanctorum evidentius orationibus declaratur, adversarius invenitur; Et quicunque negat, parvulos per baptismum Christi à perditione liberari, & salutem percipere sempiternam, anathema sit.* Quibus Pelagii, ac Cœlestii personæ parentes, eorundem errores anathemate confixerunt; Porro quod major decreto vis inesset, illud per literas Innocentio Papæ subscribendum misere unâ cum Epistolis Erotis, ac Lazari, quas ab Orosio se accepisse Patres testantur in literis Synodalibus, quæ apud Augustinum Epist. 90. leguntur.

Paulò post etiam à Numidis celebratum est Concilium Milevitanum; est autem Milevis Numidiæ urbs, cujus sacris id temporis Severus præfectus erat, unde patet errare eos, qui hanc Synodum in insullâ Melitâ coactam putant. Convenere ad hunc confes-

sum unus & sexaginta Episcopi, quos inter Sylvanus Numidiæ Primas, ac Concilii Præses, Augustinus, & Alipius; Erat Sylvanus Episcopus Zummenfis, & anno 411. tempore collationis Carthagenensis uti Numidiæ Primas encyclicas subscripserat, uti lib. 2. cap. 7. dicemus. Discussa est Pelagianorum causa, nihil tamen contra Pelagium, aut Cœlestium decretum fuit, sed eosdem uti novorum dogmatum inventores per literas apud Innocentium Papam accusarunt, in quibus hæc inter cætera conscripserunt: *Ut ergo alia omittamus, quæ contra sacras scripturas plurima disseverunt, hæc interim duo, quibus omnino totum, quod Christiani sumus, nituntur exerrere, quæ fidelia corda sustinent, non esse rogandum Deum, ut contra peccati malum, atque ad operandam justitiam sit noster adjutor, & non opitulari parvulis ad consequendam vitam æternam Christianæ gratiæ Sacramentum.* Insinuarunt postea Pontifici Cœlestium in Asiâ ad presbyteratum irrepsisse, Pelagium verò Hierosolymis subsistere, laudantes interim Hieronymum adversus eosdem acriter decertantem; Epistola Synodica est inter Augustinianas 92. Numidiæ mitius eo in conventu egerre, quàm Patres Carthagenenses, nam Pelagianos nullo anathemate percusserunt, sed causam ex integro Romano Pontifici judicandam detulere. Harum Synodorum mentionem facit Sanctus Prosper in carmine contra ingratos cap. 2.

*Tu causam fidei flagrantius Africa nostræ
Exequeris, tecumque suum jungente vigorem
Juris Apostolici solio, fera viscera belli
Conscis, & lato posternis limite viclos.
Convenere tui de cunctis urbibus almi
Pontifices, geminoque senum celeberrima cœtu
Decernis, quod Roma probet, quod regna sequantur.*

Hi conventus circa autumnum hujus anni 416. celebrati fuisse videntur, nam exeunte Januario anno sequenti utriusque Epistolæ Innocentius respondit.

Collectores Conciliorum edidere Synodum Milevitanam coactam, ut in titulo prænotatur, Arcadio, & Honorio Augg. Consi. in quâ leguntur statuti canones viginti septem, quorum octo priores Pelagianorum hæresim damnant. Cardinalis Baronius præ singulari, quâ pollebat eruditione, rectè observavit, nullos in eâ Synodo canones contra Pelagianos potuisse decerni, quippe quæ anno 402. quo fratres Augusti ultimum simul consulatum gessere, celebrata fuit, quo tempore nondum Pelagianorum nomen orbi innotuerat. Ibi autem rectè monet, farraginem illam septem, & viginti canonum, quos veteres Synodorum collectores per satyram congestos unius Synodi Milevitanæ nomine inscriptos publicarunt, ad diversa Africana Concilia pertinere. Idem tamen arbitratur, octo canones contra Pelagianos, qui ibidem leguntur, non à priori, sed à posteriori Milevitanâ Synodo anno 416. decretos esse. Digestores verò Conciliorum ejusdem urbis, nomine deceptos tradit, itemque quod utrumque generale concilium fuerit, quibus & unus, idemque Aurelius Carthagenensis Episcopus præfuit. Hæc ille ad annum 402. pag. 164. Baronii sententiam sequuntur ejusdem exscriptor Binius, & in recenti Conciliorum editione Philippus Labbæus, qui pariter Binii tantum notas satis jejunè exscripsit, nihil tamen de Vossii, ac Jansenii sententiâ prælocutus, qui negant octo memoratos canones contra Pelagianos Milevi editos fuisse, quæ etiam sententia placuit Chiffletio in notis ad canonem 50. Ferrandi pag. 287.

Existi-